

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 3 L

(2016–2017)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i introduksjonsloven (samordning med andre offentlige ytelser)

*Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 30. september 2016,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i denne proposisjonen endringer i lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven). Forslaget innebærer en endring i introduksjonsloven § 12 om samordning med andre offentlige ytelser for deltakere i introduksjonsprogrammet. I henhold til nåværende annet ledd skal tiltakspenger som nyankomne innvandrere mottar dersom de deltar i arbeidsmarkedstiltak som en del av sitt introduksjonsprogram, tilfalle kommunen. Departementet foreslår at § 12 annet ledd oppheves. Forslaget til endring i introduksjonsloven kommer som en følge av Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017, hvor det foreslås at tiltakspengene ikke lenger skal tilfalle kommunen.

2 Gjeldende rett

Formålet med introduksjonsprogrammet er å styrke flyktningers mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet og deres mulighet til økonomisk selvstendighet. Målgruppen for introduksjonsprogrammet er nyankomne innvandrere og deres familiemedlemmer. Disse må være mellom 18 og 55 år, bosatt i en kommune og ha behov for grunnleggende kvalifisering. Det er en rett og en

plikt til å delta i programmet. Introduksjonsprogrammet tar sikte på å gi grunnleggende ferdigheter i norsk, grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv og forberede for deltakelse i yrkeslivet. Etter introduksjonsloven § 4 tredje ledd skal programmet minst inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder for arbeid eller utdanning. Programmet skal være helårig og på full tid og kan vare inntil to år. Deltakere mottar introduksjonsstønad som årlig tilsvarer to ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Deltakere under 25 år mottar 2/3 av to ganger G. Per 1. mai 2016 utgjør to G kroner 185 152. Av stønaden trekkes det skatt og trygdeavgift. Videre foretas trekk ved ugyldig fravær. Det er fastsatt særskilte regler om fravær og permisjon.

Minimumskravet om at den enkeltes program skal inneholde tiltak som forbereder for arbeid eller utdanning innebærer stor grad av skjønn for kommunen. Tiltakene avhenger av den enkeltes individuelle behov. Personer som deltar i arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten har rett til tiltakspenger (tidligere kalt stønad til livsopphold til tiltaksdeltaker) etter forskrift 4. november 2013 nr. 1286 om tiltakspenger mv. (tiltakspengeforskriften). Dersom nyankomne innvandrere som en del av sitt introduksjonsprogram deltar i opplæring eller andre tiltak som utløser tiltakspenger, følger det av introduksjonsloven § 12 annet ledd at denne stønaden tilfaller kommunen.

Deltakeren får uansett utbetalt full introduksjonsstønad iht. introduksjonsloven §§ 8 til 11.

I rundskriv Q-27/2015 om samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere, er det gitt nærmere regler for samordning av ytelsene. Det heter i punkt 5 i rundskrivet:

«Når en deltaker i introduksjonsprogrammet som ledd i opplæringen på arbeidsmarkedstiltak, f.eks. arbeidspraksis og arbeidsmarkedsoplæring (AMO), fatter Arbeids- og velferdsetaten vedtak om tiltakspenger. Etter introduksjonsloven § 12 annet ledd trer den enkelte kommune i slike tilfeller inn i deltakerens krav på stønader etter forskrift 4. november 2013 nr. 1286 om tiltakspenger mv. Arbeids- og velferdsetaten skal derfor utbetale ovennevnte ytelser til vedkommende kommune og ikke direkte til deltakeren. Deltaker får utbetalt full introduksjonsstønad fra kommunen. Deltakeren mottar original av vedtaket, hvor han/hun informeres om at ytelsene vil bli utbetalt til kommunen (Kommunens navn, adresse og kontonummer). Kommunen mottar en kopi av vedtaket. Ytelsene utbetales etterskuddsvis i henhold til frammøtelister.»

3 Om lovforslaget

Ett av forslagene i Meld. St. 30 (2015–2014) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk* er at Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til økt arbeidsretting av introduksjonsprogrammet, og en mer målrettet bruk av arbeidsmarkedstiltak, særlig med sikte på hurtigere overgang til arbeid. Som følge av samordningsregelen i § 12 annet ledd må det for hver enkelt deltaker beregnes individuelt hvor mye som skal overføres til kommunen. Dette medfører byråkrati og ressursbruk som departementet vurderer som u hensiktsmessig. I praksis innebærer regelen en dobbeltfinansiering. Tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at det årlig overføres rundt 36 mill. kroner fra Arbeids- og velferdsetaten til kommunene. Ved å oppheve § 12 annet ledd, kan Arbeids- og velferdsetaten frigjøre mer ressurser til bl.a. bruk av arbeidsmarkedstiltak overfor målgruppen.

På denne bakgrunn foreslår departementet å oppheve introduksjonsloven § 12 annet ledd. Dette innebærer at tiltakspenger fra Arbeids- og velferdsetaten ikke lenger skal tilfalle kommunen. Den enkelte deltaker skal fortsatt motta introduksjonsstønad fra kommunen i henhold til introduk-

sjonsloven §§ 8 til 11. Forskrift 4. november 2013 om tiltakspenger mv. (tiltakspengeforskriften) § 7 vil bli endret i tråd med dette forslaget.

Rundskriv Q-27/2015 om samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere punkt 5 må også endres som følge av forslaget om å oppheve introduksjonsloven § 12 annet ledd.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at i løpet av 2015 deltok rundt 17 900 personer i introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke statistikk på hvor stor andel av disse som hvert år deltar i ulike tiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten. Tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at overføringen til kommunene er rundt 36 mill. kroner som følge av samordningsregelen i introduksjonsloven § 12 annet ledd. Konsekvensen av dette lovforslaget er at Arbeids- og velferdsetaten får frigjort årlig rundt 36 mill. kroner som kan benyttes til bl.a. arbeidsmarkedstiltak overfor nyankomne innvandrere og oppfølging av tiltakene i Meld. St. 30 (2015–2014) *Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk*. I tillegg frigjøres det administrative ressurser i Arbeids- og velferdsetaten som følge av at det ikke lenger skal beregnes hvor mye tiltakspenger som skal tilfalle kommunene.

Forslaget innebærer at kommunene ikke lenger årlig vil motta refusjon fra Arbeids- og velferdsetaten, og kan også ha betydning for integreringsarbeidet i kommunene. Beregningsutvalget kartlegger hvert år kommunenes gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Beregningsutvalgets kartlegginger er et viktig grunnlag for regjeringens arbeid med statsbudsjettet og tilskudd til kommunene til bosetting og integrering av flyktninger.

Forslaget får ingen konsekvenser for den enkelte deltaker i introduksjonsprogrammet som fortsatt skal motta introduksjonsstønad iht. reglene i introduksjonsloven §§ 8 til 11

5 Merknader til lovforslaget

Når det gjelder endringene i introduksjonsloven § 12 vises det til de generelle merknadene i punkt 3. Forslaget innebærer at § 12 annet ledd oppheves.

Departementet foreslår at endringen i introduksjonsloven skal tre i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Departementet tar sikte på at lovendringen skal tre i kraft fra 1. januar 2017.

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i introduksjonsloven (samordning med andre offentlige ytelser).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i introduksjonsloven (samordning med andre offentlige ytelser) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i introduksjonsloven (samordning med andre offentlige ytelser)

I

I lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere skal § 12 lyde:

§ 12 *Samordning med andre offentlige ytelser*

Introduksjonsstønad reduseres i den utstrekning vedkommende har rett til dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger eller foreldrepenger, og retten til disse ytelsene er opparbeidet før vedkommende startet i et introduksjonsprogram. Stønad reduseres tilsvarende for uføre-

trygd eller arbeidsavklaringspenger vedkommende *mottar*.

Dersom vedkommende mottar overgangsstønad, reduseres introduksjonsstønad på årsbasis med 40 prosent av den overgangsstønad som overstiger halvparten av folketrygdens grunnbeløp.

Barnetrygd og kontantstøtte kommer ikke til fradrag i stønaden.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

